

บทบรรณาธิการ เนติบัณฑิต เล่ม 7 ภาค 1 สมัยที่ 67

บทบรรณาธิการ

คำถาม กรณีการโอนที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. โดยการส่งมอบการครอบครองแล้วต่อมาผู้โอนนำ น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. ไปจดทะเบียนให้ผู้รับโอนอีกคนหนึ่ง มีปัญหาว่าผู้รับโอนคนแรกซึ่งรับโอนโดยข้อเท็จจริงกับผู้รับโอนคนหลังโดยการจดทะเบียนใครจะมีสิทธิดีกว่ากัน

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๔๙/๒๕๓๘ ผู้ร้องทั้งสองชื่อและได้รับการครอบครองที่ดินพิพาท ซึ่งเป็นที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) แม้จะมีได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตาม ป.ที่ดินฯ มาตรา ๔ ทวิ ก็ตาม แต่ผู้ร้องยอมได้สิทธิครอบครองไปตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๗๗ และ ๑๓๗๘ จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธินำที่ดินพิพาทไปจำนองต่อโจทก์เพราะมิใช่เจ้าของซึ่งต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๐๕ การจำนองจึงไม่มีผล สิทธิในที่ดินของผู้ร้องเป็นการได้มาโดยทางนิติกรรม จึงไม่อยู่ในบังคับของ มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง โจทก์ไม่มีสิทธิบังคับจำนองยึดที่ดินพิพาทเพื่อขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้โจทก์

ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๔๙/๒๕๓๘ ศาลฎีกาแปลว่า การได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในกรณีนี้เป็นการได้มาโดยทางนิติกรรม ต่อมาคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยไปในทางตรงกันข้าม ซึ่งคำพิพากษาฎีกานี้มีข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ขายและส่งมอบการครอบครองที่ดินพิพาทให้แก่ ส. โดยไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต่อมาวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๖ ส. ขายและส่งมอบการครอบครองที่ดินพิพาทให้โจทก์ ครั้นวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนขายฝากที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๒ ปี เมื่อครบกำหนดจำเลยที่ ๑ ไม่ใช้สิทธิไถ่คืน ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “ปัญหาว่าโจทก์หรือจำเลยที่ ๒ เป็นผู้มีสิทธิในที่ดินพิพาท เห็นว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมือเปล่า เพราะหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์บุคคลจะพึงมีสิทธิหรือที่ดินพิพาทคงมีแต่สิทธิครอบครองแม้โจทก์จะได้สิทธิครอบครองในที่ดินพิพาท แต่การได้มาของโจทก์เป็นการได้มาซึ่งทรัพย์สินอันเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม ซึ่งถ้ายังมิได้จดทะเบียนไว้

โจทก์จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้วหาได้ไม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าโจทก์"

แต่ปัจจุบันมีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๗๓๗/๒๕๕๑ วินิจฉัยกลับคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑๒/๒๕๔๙ แล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๗๓๗/๒๕๕๑ โจทก์เป็นผู้มีชื่อถือสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทจึงได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๗๓ ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง แต่ข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิใช่เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด จำเลยที่ ๑ จึงสามารถนำสืบข้อเท็จจริงหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์ได้สิทธิครอบครองที่ดินพิพาททางทะเบียนเท่านั้น หาได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงไม่ แม้ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จะมีชื่อ อ. เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง แต่การที่ อ. ชายที่ดินพิพาทให้แก่ ล. และได้มอบการครอบครองให้แก่ ล. ถือเป็นการสละการครอบครองที่ดินพิพาทให้แก่ ล. ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ แล้ว อ. จึงหมดสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๗๔ และเมื่อ ล. ชายและมอบการครอบครองที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๑ แล้ว จำเลยที่ ๑ เข้าไปไถและถมที่ดินในที่ดินพิพาทตั้งแต่วันที่ ๒๕๓๖ จึงเป็นการเข้าครอบครองที่ดินพิพาทโดยมีเจตนาที่จะยึดถือเพื่อตน จำเลยที่ ๑ จึงมีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๖๗ ดังนั้น เมื่อ อ. หมดสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทแล้ว จึงไม่มีสิทธิที่จะขายฝากที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์ แม้การขายฝากระหว่างโจทก์กับ อ. จะทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็ไม่ทำให้โจทก์ได้สิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวแต่อย่างใด

คำถาม เจตนาฆ่าผู้อื่น แต่ผู้ถูกกระทำไม่ถึงแก่ความตาย และผู้กระทำช่วยนำส่งโรงพยาบาลและดูแลในระหว่างที่รักษาตัวที่โรงพยาบาล จะถือว่าเป็นการกลับใจแก้ไขหรือไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุมูลฐานฆ่าผู้อื่นหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๒๕/๒๕๕๔ การที่จำเลยใช้อาวุธมีดแทงทำร้ายผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่า จำเลยได้กระทำโดยตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุมูลฐานให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายซึ่งเป็นการพยายามกระทำความผิด เมื่อจำเลยยับยั้งไม่ใช้อาวุธมีดดังกล่าวแทงทำร้ายผู้เสียหายต่อไปจึงถึงแก่ความตาย จำเลยก็ยังคงต้องรับโทษสำหรับความผิด

ฐานพยายามฆ่าผู้อื่นที่ได้กระทำไปแล้ว ส่วนการที่จำเลยช่วยนำผู้เสียหายไปส่งโรงพยาบาลและดูแลผู้เสียหายในระหว่างที่รักษาตัวที่โรงพยาบาล ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นการกลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผลนั้น เมื่อการกระทำของจำเลยบรรลุผลเป็นการพยายามฆ่าผู้เสียหาย ซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแล้ว กรณีจึงมิใช่การกระทำ ความผิดของจำเลยยังไม่บรรลุผล ข้ออ้างของจำเลยดังกล่าวไม่เป็นการกลับใจแก้ไข ไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุผล ในอันที่จะไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิด นั้นตาม ป.อ. มาตรา ๘๒

คำถาม เลขานุการส่วนตัวนำไปรับเงินชั่วคราวไปใช้ประกอบการขอรับเบี้ยประกันภัย โดยผู้เสียหายมิได้มอบหมายหรือรู้เห็น เป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๐๙๙/๒๕๕๔ จำเลยทำงานเป็นเลขานุการส่วนตัวของผู้เสียหายและมีหน้าที่ทำงานเพียงตามที่ผู้เสียหายมอบหมาย ต้องถือว่าไปรับเงินชั่วคราวยังอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายและผู้เสียหายมิได้มอบการครอบครองให้แก่จำเลย ดังนั้น การที่จำเลยนำไปรับเงินชั่วคราวไปใช้ประกอบการขอรับเบี้ยประกันจาก ด. โดยผู้เสียหายมิได้มอบหมายหรือรู้เห็น ย่อมถือได้ว่าเป็นการเอาไปจากผู้เสียหายโดยทุจริต จำเลยจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ แม้โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าไปรับเงินชั่วคราวเล่มที่จำเลยไม่นำส่งให้แก่ผู้เสียหายเป็นเล่มที่เท่าใดและเลขที่เท่าใด ย่อมไม่ใช่ข้อสาระสำคัญเพราะแม้หากไปรับเงินชั่วคราวอยู่ในเล่มที่จำเลยส่งมอบให้แก่ผู้เสียหาย จำเลยก็ไม่พ้นผิด จำเลยจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

คำถาม สเปร์ย์พริกไทย เป็นอาวุธโดยสภาพหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๐๓๐/๒๕๕๔ ตาม ป.อ. มาตรา ๑ (๕) อาวุธหมายความว่าสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพแต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ผู้ถูกกล่าวหานำกระป๋องสเปร์ย์พริกไทยเข้าไปในบริเวณศาลชั้นต้น สำหรับสเปร์ย์พริกไทยได้ความว่า ผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ฉีดพ่นเพื่อยับยั้งบุคคลหรือสัตว์ร้ายมิให้เข้าใกล้หรือทำอันตรายผู้อื่น ผู้ที่ถูกฉีดพ่นสารในกระป๋องสเปร์ย์ใส่จะมีอาการสำลัก จาม ระคายเคืองหรือแสบตา หลังจากนั้นไม่นานก็สามารถหายเป็นปกติได้ เห็นได้ว่า การผลิตสเปร์ย์พริกไทยดังกล่าว มิได้ผลิตขึ้นเพื่อ

ทำร้ายผู้ใด จึงไม่เป็นอาชญากรรมโดยสภาพ ทั้งไม่อาจใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส อย่างอาชญากรรม สเปร์ย์พริกไทยจึงไม่เป็นอาชญากรรมตามความหมายของบทกฎหมายข้างต้นด้วยเช่นกัน การที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าไปในบริเวณศาลชั้นต้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลชั้นต้นขอความร่วมมือไปยังผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองกาญจนบุรี การที่ผู้ถูกกล่าวหานำกระป๋องสเปร์ย์พริกไทยเข้าไปในบริเวณศาลชั้นต้น จึงไม่เป็นการประทุษร้ายไม่เรียบบรรยากาศในบริเวณศาล

คำถาม บ้านซึ่งส่วนหนึ่งเปิดเป็นร้านรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเวลาที่ยังเปิดให้บริการอยู่เป็นสาธารณสถานหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๓๗/๒๕๕๔ แม้บ้านเกิดเหตุจะเป็นเคสสถานที่ผู้เสียหาย ใช้อาศัย แต่ผู้เสียหายก็ใช้ส่วนหนึ่งของบ้านดังกล่าว ซึ่งได้แก่บริเวณที่เกิดเหตุ เปิดเป็นร้านรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าด้วย ในเวลาที่ผู้เสียหายยังเปิดให้บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ บริเวณดังกล่าวจึงเป็นสาธารณสถาน ซึ่งประชาชนทั่วไปหรือแม้แต่จำเลยที่ ๑ ก็มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ต่อเมื่อผู้เสียหายปิดร้านหรือหมดเวลาให้บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในแต่ละวันแล้วเท่านั้น บริเวณดังกล่าวจึงจะเป็นเคสสถานที่ผู้เสียหาย ใช้อาศัย เมื่อข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความผู้เสียหายว่า ในเวลาที่จำเลยที่ ๑ เข้าไปในบ้านผู้เสียหายนั้น ผู้เสียหายยังเปิดให้บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ โดยมีนายทอนไม่ทราบนามสกุล และพระภิกษุอีก ๒ รูป ซึ่งเป็นลูกค้าอยู่ในร้านด้วย การที่จำเลยที่ ๑ เข้าไปในร้านของผู้เสียหายในเวลาดังกล่าว จึงไม่เป็นการผิดฐานบุกรุกเคสสถานที่ผู้เสียหาย

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ